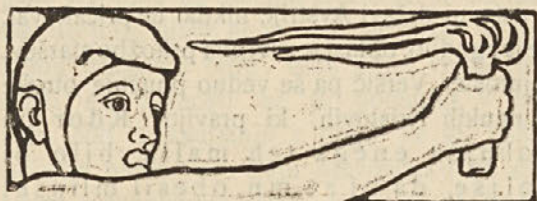

NAPREJ!

dopise in spise na uredništvo. — Lastnik lista: Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z o. z., Dunajska cesta št. 20. — Vse denarne pošiljke je pošiljati na naslov: «Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z o. z.», Dunajska cesta št. 20. — Vse tiskovne družbe v Ljubljani, r. z. z o. z. — Naročnina, za celo leto: 2 K 50 vin., za pol leta 1 K 25 vin., v Nemčijo 3 K, v Ameriko 4 K 60 vin. Posamezne številke 8 vin.

Vse za napredek slovenskega ljudstva!

Časopis «NAPREJ!» izhaja dvakrat mesečno, in sicer 4. in 18. — Uredništvo, administracija in ekspedicija je v Ljubljani, Dunajska cesta št. 20. — Vse denarne pošiljke je pošiljati na naslov: «Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z o. z.», Dunajska cesta št. 20. — Vse tiskovne družbe v Ljubljani, r. z. z o. z. — Naročnina, za celo leto: 2 K 50 vin., za pol leta 1 K 25 vin., v Nemčijo 3 K, v Ameriko 4 K 60 vin. Posamezne številke 8 vin.

Na delo!

Klerikalizem razprostira čimdalje bolj ošabno svoje peroti nad našimi lepimi slovenskimi pokrajinami. Zmage pri zadnjih državnozborskih in deželnozborskih volitvah so napihnale klerikalno stranko tako, da misli, da je že absolutna gospodarica. Govorniki klerikalne stranke od dr. Šušteršiča do Terseglava in Mojškerca razvijajo politiko gospodarskega pogina vsem onim, ki ne upognejo tilnika pred poglavarji klerikalizma.

Liberalna stranka nima nobene moči več. Njeni matadorji se umikajo vsakemu boju. Njeni člani pa se polagoma pomičejo med klerikalce, kamor spadajo po svojem duševnem položaju...

Preostaja edina socialna demokracija, ki je v kulturnem oziru neizprosna nasprotnica klerikalizma. In čimbolj se razširjajo ideje socializma po Slovenskem, tem huje bo za klerikalno armado. Zatorej: na delo! Ideje socializma se razširjajo najbolj s socialističnimi shodi, s socialističnimi časopisi in brošurami!

Agitirajte zato za obilno udeležbo, kadar so sklicani soc. shodi, in širite z vso vnemo socialistično časopisje in brošure.

Duhovnik-roparski morilec.

Grozovit roparski umor se je 8. septembra zgodil v Rimu: Kaplan don Adorni,

znan krščansko-socialni agitator, se je civilno preoblečen vtihotopil v stanovanje 79 let starega duhovnika, bivšega jezuita don Constantinija, in mu s kladivom prebil črepinjo ter ga oropal denarja in hranilniških knjižic v vrednosti čez 20.000 lir. Kaplan, ki je iz početka dolgo in trdovratno tajil ter sum zvrčal na umorjenčeve sorodnike, je pozneje zločin priznal in izpovedal naslednje:

„Don Constantinja sem videl prvokrat v življenju 14. avgusta t. l., ko je bral mašo. Sklenil sem z njim prijateljstvo in sva pogosto nemoralno občevala. V petek ob 2. popoldne sem zopet prišel v stanovanje don Constantinijevo, in ker se nisem udal njegovi nenravni zahtevi, se je močno razburil, na kar se je začel prepir. Grozil mi je z ovadbo na moje predstojnike. To me je tako razburilo, da sem zagrabil na mizi ležeče kladivo ter ga z njim večkrat po glavi udaril in tako usmrtil. Za tem sem mrliča položil v posteljo ter pokrival z blazinami.“

Morilec je uropal 8 hranilniških knjižic, glasečih se na 20.000 lir; dalje 2 uri in več srebrnega denarja. V soboto in nedeljo je 800 lir že dvignil, obenem pa odpovedal nadaljnih 8000 lir. Ko je zvedel, da je umor že razkrit, skrnil je uropane ure in denar, hranilne knjižice pa sezgal. Da morilčeva izpoved, da na umor ni bil pripravljen, ne odgovarja resnici, izpričuje dejstvo, da so v njegovi suknji našli bodalo. Strašni zločin

vzbuja po celi Italiji nepopisno senzacijo. — Za pametne ljudi je to nauk, da žegnana suknja še ni nobena garancija, da se pod njo ne skriva hudodelec. Radovedni smo, če bodo klerikalci tudi v tem slučaju rekli, da je don Adorni bil učenec framazonske ali brezverske šole.

„Pustite male k meni!“

„Ne glejte nas, ampak poslušajte nas!“ uče popje, četudi dobro vedo, da je Kristus dejal: „Po njih delih jih boste spoznali.“ Kakor vse, tako skuša duhovščina popačiti tudi Kristove nauke v smislu, da bi bilo zanjo boljše. Ampak časi so minili, ko se je početja črnosuknježev gledalo skozi prste in reklo: „E, kaj, saj so tudi oni pod kožo krvavi!“ Eden takih, ki Kristusov klic: Pustite male k meni! tolmači v čisto narobe-smislu, je tudi župnik in katehet Veršič v Vrečah (Wörtschach). Le-ta „dušni pastir“ je imel čudno navado, da je po krščanskem nauku v šoli zvaljal otroke (značilno, da samo deklice!) na svoj dom, jim tamkaj pripovedoval o dobrem srcu Jezusovem, ki je za hudobno človeštvo toliko in toliko pretrpelo. „Glej, grešnica si,“ je rekel; „ali hočeš, da vsaj v malem pokažeš ljubezen do njega, ki je za nas toliko pretrpel.“ In je nadaljeval: „Daj, da te malo bičam, da napraviš pokoro.“ Ubogi otroci so se sicer tresli pred krvoločnežem in se plaho ozirali po vratih, a ugovarjati se niso upali strogemu gospodu katehetu. Videvši, da je vsaka rešitev nemogoča, je s peklom in hudičem preparirana žrtev dovolila, da je fajmošter zadosil svoji sadistični pohotnosti. Pobožni celibatar je nato prijel žrtev, jo položil čez kolena ali pa na trebuh na zofo, privzdignil krila in s španovko ali kakim drugim predmetom udarjal po zadnjici. Punice so sicer jokale, a vpiti se niso upale, vedoč, da so vrata dobro zaklenjena in da bi nič ne izdalo. Dokončavši s „spokornim delom“, je posvečeni rabelj dvignil dekletce k sebi v naročje, je gladil, ljubkoval ter zabičaval, da o vsem ne sme nikomur ničesar povedati; tudi staršem ne. Kako so se učenke bale svojega „kateheta“, sledi iz tega, da se njegovemu uganjanju dolgo ni moglo priti

na sled; šele, ko se je nekaterim staršem čudno zdelo, da njihovi otroci ne morejo sedeti, oziroma da jim sedenje povzroča velike bolečine, se je zaznalo za celo stvar. Razume se samoobsebi, da starši trpinčenih otrok s fajmoštrom niso bili istih misli, marveč so zadevo javili šolski oblasti. In cesar bi človek, ki misli, da živi v ustavni državi Avstriji, nikdar ne pričakoval, se je zgodilo: oblast je zavrnila pritožbo staršev, fajmošter Veršič pa še vedno poučuje otroke o naukih Kristovih, ki pravijo: Kdor pa pohujša enega teh malih, bilo bi boljše, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in ga spustil v globočino morja. „Spokorne vaje“ Veršičeve so bile take, da so deklice še 14 dni pozneje imele krvne podplutbe (klobase). Takšnih „učiteljev“ si menda želé Terseglav, Podlesnik in tovarši. V Avstriji imamo dvojno mero: eno za klerikalce, drugo za „navadne“ ljudi. Ni čuda, da so se Francozi zahvalili za take vzgojitelje.

LISTEK.

Tajnosti španske inkvizicije.

Spisal M. V. de Fereal.

Prvo poglavje.

El Barrio de Triana.

1. nadaljevanje.

Okoli srede šestnajstega stoletja, za vlade Karla V., je prebivalstvo Seville,¹⁾ vsele in šegave prestolnice andaluzijske,²⁾ postalo skoro mračno, tužno in molčeče. Zaman je staro mavriško mesto prožalo solnčnim žarkom svoje prostorne, z grmičevjem in cveticami posejane terase, elegantne balkone, rožnato okrašene in prepletene z zelenjem.

Na večer se izpod teh balkonov ni več čulo glasov zaljubljenih kavalirjev, pomešanih z zvoki sanjave mandoline; a če se je tupatam kaka plašna devojka še drznila, prikazati se na terasi, da vsope sveži, rožnato duhteči zrak, pihljajoči semkaj od obali Gvadalkvira,³⁾ je hušnila mimo molče in resno kakor senca, a izmed ustnic njenih se je izvil le še pritajen vzdih, mesto veselo razposajenega smeha ter onih melodičnih zvokov, ki jih španski jezik zlasti v ustih ženske pretvori v blagodonečo glasbo.

Groza je že dlje časa sem povsod razpela svoje temne peruti; sumnja in strah ohromela sta vsa blažja srčna čutila. Oče se je bal sina, brat brata, prijatelj prijatelja; kajti v tistem času je človek neprestano drhtel, če oni, ki ga najbolj ljubi, ni morda vohun ali ogleduh. Nihče ni bil varen svojega življenja ali imetja, živelo se je od danes do jutri, nihče se ni upal, približati se kakemu drugemu bitju: vsak pojav velikodušnosti ali nežnosti se je potisnilo v dno srca. Niti v zaupanju v boga se ni našlo nobene utehe več; kajti inkvizicija⁴⁾ je dosegla najstrašnejši višek svoje moči, ko je njen vrhovni glavar, kardinal Alfonso Manriquez, bil nadškof seviljski.

Ta kratki pregled je potreben v boljše razumevanje nadaljnega spisa. Zdaj se hočemo ozreti na dan 15. februarja 1534.

Moralo je biti krog sedme ure zvečer; sicer živahne in vesele ulice seviljske, dasi predpustni čas, so bile puste in mračne. Le tod in ondod so prihajali in odhajali menihi v temnih kutah, familijarji svetega sodišča, pozorni ogleduhi, pozdravljajoč se s tajnimi znaki⁵⁾; a prebivalstvo Barria de Triana⁶⁾, oddaljenega predmestja, ki ga Gvadalkvivar loči od Seville, in kjer je takrat, kakor še danes, živel najizprijenejši in najzavrženejši del stanovništva, se je prerivalo k vходу na most, ki vodi preko Gvadalkvira in tako spaja mesto s tem velikim predmestjem.

Med ljudmi, ki hite ob tej uri preko trijanskega mosta, opazimo visoko vzraščene moža v obleki pridigarskih menihov. Njegovo visoko čelo izdaja več resnobe nego strogosti. Velike črne oči, četudi žari iz njih plamen duhovitosti, so polne milobe, a na molčečih ustnah se mu pozna pečat zgovornosti in pesništva. To jasno obličje izdaja obenem energijo aposteljnega Pavla in milobo Jezusovega ljubljence.

Mož koraka počasi, zatopljen v resne misli, in kakor da je pozabil na pozemske reči, še ne opazi, kako se mimoidoči v polmraku suvajo in prerivajo.

Prispevši na nasprotni konec mostu, se za trenutek ustavi, neodločen, v katero ulico bi krenil, ali ono na desni, ali na levi. K

negotovosti se pridružijo še druge misli in zamišljen obstoji menih na tem mestu. Tako je bil bolj podoben človeku, ki nečesa pričakuje, kakor pa filozofu,⁷⁾ razmišljajočem o važnih zadevah; in malokdo izmed njih, ki so hiteli mimo njega, bi mogel razumeti, da ima opravka z odmotanjem važne točke svojih misli.

V tem hipu stopi iz ulice na desni, takrat ciganska ulica nazvane, čedno oblečen mož postoji nekoliko na oglu, oprezno pogleda okoli sebe in, uzrši meniha, se mu počasi približa.

Prispevši do svečenika, postoji in polahko zašepeta besedo: „Hito!“⁸⁾ eno izmed tajnih znamenj, po katerih so se spoznali služabniki inkvizicije.

Začuvši ta glas, menih brzo dvigne glavo, motri nekaj hipov prišleca, ki ga je bil pravkar pozdravil, ter resno odgovori: „Korasa!“⁹⁾

„Bog me pošilja,“¹⁰⁾ dostavi neznanec.

„Bog je vsemogočen nad ljudmi,“ odgovori menih.

„Prečastiti,“ povabi posvetnjak meniha, „lahko greste z menoj.“

Duhovnik ga uboga in stopa poleg svojega vodnika tako mirno in neprisiljeno, kakor da ves dogodek zanj ni bil nepričakovan. Dal se je voditi slično poslušnemu otroku, skrbno se ravnaoč po zapovedujočem čitonu (molčanje¹¹⁾), ki ga je nalagal trepet pred inkvizicijo in ki je med Španci postal že prislovičen.

Neznanec in menih kreneta v cigansko ulico: dolgo, mračno vijugasto cesto brez vsakršne luči, izvzemši dremajočih leščerb, brlečih po obeh straneh skozi vrata tavern,¹²⁾ iz kojih se je čulo vreščanje surovih, neprijetnih in hripavih vinskih glasov.

Prosti narod seviljski, umazano ljudstvo, tatovi in slični lupeži, so se udali v tem trenutku pijači ter v dolgih požirkih srkali manšnilo in pajaret¹³⁾ iz dolgih, ozkih štiroglatih vrčev, kakor so v to svrhu po andaluzijskih krčmah bili v navadi.

Prispevši do konca ulice neznanec obstane pred eno izmed bolje razsvetljenih tavern, pokaže na vrata ter pozove patra

naj vstopi. Duhovnik prestopi, ne da bi se obotavljal, prag tega ostudnega kraja; kajti v tistih časih ni bila nobena posebnost, videti meniha v taverni.

Umazana beznica je bila nizka, dolga mračna soba s črnimi, zakajenimi stenami, na katerih je bilo tuptat videti risbe svetle barve, ki so na črnem temelju izgledale kakor neke vrste mozaika ali hijeroglifi.¹⁴⁾

Okoli sobane so stale surovo obtesane vegaste klopi, pred njimi mize od neprestanega drgnjenja oguljene, kakor da so poltirane.

Po stenah, na polovico med stropom in tlem, je bilo nalepljenih nebroj spakedranih podob, predstavljajoče neštivilne madone, ki jih v Španiji obožujejo, ter avtodafeje¹⁵⁾. Pod vsako podobo sta brleli dve majhni svečici ali svetiljki s smrdečim dimljivim oljem. Te neprestane lučice so v tavernah tvorile edino večerno razsvetlavo.

Na tramovih pod stropom je bilo pritrjenih nešteto železnih kavljev, garabatos imenovani, raz kojih so v pestri mešanici bingljali: šunke, slanina, sveže meso, moški klobuki in celo plašči.

Če smo premotrili vse te ljudi odurne zunajnosti: menihe, vedeževalke, cigane, familjarje inkvizicije — kajti vsi ti so se nahajali v taverni — je človeka spreletel občutek, kakor da je ugledal zbor demonov, ki pod vislicami vrše svečanost.

Tla, siva in vlažna, niso dala glasu izpod sandal menihov in nog bosopetih cigánov. Surovi odmev glasov je spominjal na speve psalmov. Ogavni prostor je vzbujal prav toliko strahu, kakor studa. — Tako so takrat izgledale taverne Barria oziroma predmestja Triana.

¹⁾ Sevilla. Glavno mesto španske provincije ali pokrajine Andaluzija. Šteje danes okoli 140 tisoč prebivalcev, ima vseučilišče, obširno trgovino itd. —

²⁾ Andaluzija, andaluzijski. Pokrajina v južni Španiji, ki šteje danes 3 $\frac{1}{3}$ milijona prebivalcev. —

³⁾ Gvadalkvir. Glavna reka Andaluzije, ki teče skozi Seviljo. — ⁴⁾ Inkvizicija. Versko, zaglavno (ker gre za glavo ali življenje) ali mučilno sodišče. Danes se cerkev izgovarja, da je ona krivoverce samo obsodila, kaznen nad njimi pa da je izvršila posvetna oblast. — ⁵⁾ Signum sacramentale. Enako prosto-

zidarjem in drugim tajnim družbam, imeli so tudi familjarji (služabniki, ovaduhi) inkvizicije gotova, le njim samim znana znamenja, dotike ali besede, po katerih so se med seboj spoznali. — ⁶⁾ El Barrio de Triana, slovensko: Trijanska naselbina ali predmestje. Ta oddelek mesta, ki ga, kakor že povedano, Gvadalkvir loči od Seville, je bil že od nekdaj, kakor še danes, zatočišče in bivališče najmalopridnejših ljudi: tihotapcev, izpuščenih kaznjencev in drugih predkaznovanih hudodelcev. — ⁷⁾ Filozof — mroslovec, modrijan. — ⁸⁾ Hito je kratica besede chito (molči, tiho!) ter sans - benito, kakor se je imenoval škapulir ali plašč iz rmenega sukna, v katerega je inkvizicija oblačila osebe, obsojene, da ga ob gotovih prilikah nosijo. Ta škapulir se je imenoval tudi zamarra. Vsak, kdor je bil obsojen, da oblači sans-benito, je bil onečaščen za vse čase, ter oropan vseh meščanskih (državljskih) in političnih pravic. Ta sramota je prehajala na vse potomce kaznovanega. — ⁹⁾ Coraza (izgovori korasa) je bila visoka šiljasta kapa, podobna škofovski mitri ali avbam, kakršne so nosile žene v srednjem veku. Na teh kapah, ki se jih je natikalo na smrt na grmadi obsojenim, so bili naslikani hudiči, pekel in še več drugih gnusnih stvari. Beseda korasa je med drugim spadala tudi med tajne znake inkvizicijskih familjarjev. — ¹⁰⁾ Bog pomeni v skrivnostnem jeziku inkvizicije ime vrhovnega inkvizitorja, pa tudi inkvizicijo samo kot celoto. — ¹¹⁾ Chiton! (izgovori čiton!) Molči! Strah, ki ga je Špancem vcepila inkvizicija, je bil tolik, da je iz bojzani pred dotičnim, s katerim se je razgovarjal, da ga ne ovadi ali denunciira, postal in je še danes prislovičen. — Še danes pravijo v Španiji: „En cosas del inquisition, chiton!“ (O stvarih inkvizicije molčimo!) S tem se je označilo opasnost, ki bi jo utegnil povzročiti pogovor o stvari, ki mora ostati tajna. — ¹²⁾ Taverne ali krčme, kakor jih pisec tu popisuje, so danes celo v Barrio de Triana zelo redke. Leta 1882. sem videl le še tri ali štiri. V Španiji kakor drugod so sedaj taverne, ki so nekdaj vzbujale začudenje naših očetov, izpremenjene v krasne kavarne, v katerih se seve lahko napije, toda z večjimi troški in obdan od gledal ter pozlatnin. Danes se v njih pije iz kristalnih kupic likerje in vina, morda slabša kakor nekdaj, ampak dražja in pod tujimi imeni. Nekdanji krčmarji v tavernah, ki so bili iz najslabše ljudske zmesi in večkrat predkaznovani zločinci so danes častivredni meščani, ki smejo glasom neke koncesije ali privilegija biti obenem tudi trgovci, skopuhi, lupeži, zakristani, prosjaki in voliči z večkratno volilno pravico, pa tudi javni ljudski zastopniki. — ¹³⁾ Manzaniilla (reci mansanilla) jabolčnik; pajaret, neke vrste vino. ¹⁴⁾ Mozaik, umetno pisan kamen; hijeroglifi, staroegipčanska pisava. — ¹⁵⁾ Auto dafé (beri avtodafej) cerkvena ali verska slavnost, na kateri so heretike (krivoverce ali take, ki so bili na sumu) javno sodili in jih sežgali. Dalje prih.

Z M E S.

Vinsko trgategv priredi „Strokovna Zveza tobačnih delavk in delavcev“ v Ljubljani v nedeljo 4. oktobra ob 8. uri zvečer v areni „Narodnega Doma“, na katero priredbo se opozarja sodruga. Spored raznovrsten in jako zabaven. Vstopnina v predprodaji 60 vin. pri blagajni 80, dame 60 vin. Člani plačajo 40 vin. Vstopnice je dobiti pri druš. zaupnikih, v „Strokovnem tajništvu“, Dunajska cesta 20 in tobakarni g. Šešarka v Šelenburgovih ulicah.

Gliha vkup štriha. V Mistelbachu na Nižjem Avstrijskem so krščanski socialci sklenili z nemškimi pročodrimovci kompromis za bližajoče se deželnozborske volitve. Dokaz, da klerikalcem ni ne za vero in ne za cerkev, ampak edinole za denarni mošnjček, ki ga časte tako judovski kakor katoliški kapitalisti. „Zoper delavca!“ je geslo vseh meščanskih strank. Res: gliha vkup štriha.

Za vollno reformo na Ogrskem. Celokupni izvrševalni odbor avstrijske socialne demokracije sklče v kratkem na Dunaj konferenco zaupnikov avstrijske socialne demokracije. Razpravljalo se bo predvsem, kaj ukreniti v prid čim hitrejšemu uvedanju volilne reforme na Ogrskem, ki jo klerikalno-fevdalna banda zavlačuje v nekončnost.

Kmetje zoper klerikalne poslance. 19. julija sta se vršila v Kromerizu in Hollenburgu dva shoda nemške kmečke zveze, na katerih so govorniki, izključno sami kmetje, navzočim krščansko-socialnim poslancem temeljito izprašali vest radi izdajstva, učinjenega nad njimi pri sklepanju trgovinske pogodbe z Ogrsko. Izjavili so, da so siti komande z Dunaja in da se od krščanskih socialcev več ne puste slepariti. Zdaj se jim krščanski socialci prilizujejo s tem, da jih podpirajo pri akciji za podraženje mleka za 4 vin. pri litru. Bližajo se namreč volitve v nižjeavstrijski deželni zbor.

Tajnik zveze krščanskih tobačnih delavk — obsojen. „Christliches Fachblatt“, glasilo imenovane zveze, je nedavno objavilo članek, v katerem se je načelnika podruž-

nice „Strokovne zveze tobačnih delavcev“ v Saccu, sodr. Debartolija, dolžilo denunciacije in raznih drugih dejanj z očitnim namenom, da bi se mu otežkočilo stališče v tovarni. Sodr. Debartoli je tožil in 22. julija se je vršila pred josefstadtskim okrajnim sodiščem na Dunaju obravnava, na kateri je bil tajnik krščanske tobačne zveze obsojen na globo 40 K, povrnitev vseh sodnijskih stroškov in objavo obsodbe v listu. S to obsodbo je moralno obsojen tudi Miha Moškerc, ki je dotični članek v slovenskem prevodu objavil v „Glasniku“. Tako ti katoliški poštenjaki kradejo čast in poštenje! Saj družega sploh že ne znajo.

Lačne nasititi, se glasi eno izmed krščanskih del usmiljenja. Kako se po tem nauku ravna tisti, ki so vzeli kar vso vero v zakup, nam izpričuje naslednji dogodek: V italijanskem mestecu Gerace so ustanovile s Francoskega pregnane redovnice sv. Ane „milosrčen“ samostan, v katerega so sprejemale in „prehranjevale“ najdenčke in otroke revnih staršev. Ljudstvo jim je seveda zaupalo ter izročalo ne le otročiče, marveč tudi obilo darov. Te dni pa je oblast prišla na sled, da jih je od 144 tem nunam izročenih maličkov, 133 umrlo vsled — lakote! Ljudstvo je silno razburjeno ter blagoslovlja Francijo, ki se je znala iznebiti takih „milosrčnic“.

Lurški čudeži niso čudeži, tako piše „Domoljub“ od 20. avgusta na strani 34. Pravi: „Saj papež še nič ni rekel, ali so to čudeži ali ne.“ Dalje pravi „Domoljub“, da imajo lurški kramarji veliko dobička od romarjev. Pozabil je dostaviti, da tudi posvečeni kramarji. Ampak premeteni so ti lisjaki. Kadar se ne morejo drugače izmuzniti, pa pravijo: Saj papež še nič ni rekel. Mi pa pravimo: Papež dozda tudi še ni rekel, da je dr. Žitnik poštenjak in da „Domoljub“ piše samo čisto resnico.

Strankarski zbor italijanskih socialnih demokratov se je vršil 6., 7. in 8. septembra v Trstu in se ga je udeležilo 134 odposlancev. Zborovanja vdeležili so se tudi sodr. E. Kristan za jugoslovansko in dr.

Ellenbogen za avstrijsko-nemško in dr. Storchi za stranko iz kraljevstva. Zbor je sklenil med drugim resolucijo, da se italijanska socialna demokracija pridruži vsakršni akciji, ki bi se jo vprizorilo v prid pravični volilni reformi na Ogrskem.

Slovansko učiteljstvo je imelo svoj zbor letos v Pragi. V imenu socialnih demokratov je pozdravil zbor sodr. Johanis, drž. poslanec iz Prage.

„Slovenec“ se je nedavno zaletel v „Naprej“ radi nekega članka, v katerem je mimogrede bil omenjen tudi papež Janez XXII. Skliceval se je na klerikalnega zgodovinarja — Weissa, čegar zgodovinski spisi so sploh v prilog rimski cerkvi. Resnica je, da je papež Janez XXII. bil okrutnik prve vrste, ki je skušal vse spraviti v denar, kar se je le dalo. Prodajal je cerkvene službe in prebende in sploh slovel kot izsiljevalec. Z vladarji je živel v večnem sovraštvu, tako n. pr. z Ludovikom Bavarskim, ki ga je celo izobčil iz cerkve, ker se ni hotel podvreči njegovi papeškisodbi. Pred smrtjo so ga celo njegovi lastni pristaši, menihi in drugi osumili heretike ali krivoverstva. O njem se je celo biskup Strossmayer, ko je šlo za papeško nezmotljivost, pred samim papežem Pijem IX. in celim zborom patrijarhov, kardinalov in škofov silno uničujoče izrazil. Če „Slovenec“ želi, priobčimo dotični odstavek Strossmayerjevega govora. Le nikarte misliti, gospoda okoli „Slovenca“, da je za nas „zgodovinar“ Weiss kakšna kapaciteta.

Iz Zagorja.

Shod. Jako lep shod je bil v nedeljo popoldne na vrtu Weinbergerjeve gostilne. Udeležilo se ga je okroglo tisoč delavcev. Predsedoval je sodrug Čobal, poročala sta o državnozbornem delovanju sodr. Tuller, državnozborni poslanec, in sodrug Etbin Kristan. Dež je sicer nekoliko nagajal, pa ni mogel preplašiti zborovalcev. Shod je trajal nad dve uri. Zaključil ga je sodrug Čobal, ki je jako lepo resumiral izvajanja poročevalcev ob glasnih živio-klicih na socialno demokracijo.

Vedno vse polno nesreč je v našem rudniku. Pristojna oblast se ne zgane, da bi se napravil red. Opozarjamo iznova na te nesreče.

Gostinčar proti Čobalu. Klerikalci bi radi vjeli železničarje na svoje limanice. Ta želja mori zlasti prepričanega katoličana dr. Benkoviča, ki predobro vé, da je njegov mandat le slabo prikovan in da utegnejo železničarji pri prihodnjih volitvah odločilno vplivati. Ker se je pa prepričal, da sam s svojo učenostjo ne vtepe železničarjem „krščanskega socializma“ v glave, temveč odganja s svojo agitacijo celo kmete, se je zatekel k tovarišu Gostinčarju, ki je med klerikalci nekak „delavski“ zastopnik, da bi viribus unitis pokatoličani neubogljive železničarje. Gostinčar je, odkar uživa imuniteto, zelo korajžen; vendar ni pogum obeh junakov toliko zadostoval, da bi bila šla v Zidani Most, ampak sklicala sta shod v Radeče, kjer sploh ni železnice. Tam, je mislil, bo brez kontrole natvezel železničarjem, kar mu bo prišlo na jezik. Računal je brez krčmarja. Klerikalci niso izbirčni v svojih sredstvih, kadar hočejo oblatiti nasprotnika; Gostinčar bi pa bržčas rad še prekosil svoje somišljenike, pa je na radeškem shodu obrekoval socialno-demokratske poslance, da se je kar kadilo. Čvekal je, da uganjajo demagogijo, da so škodljivci, izdajalci nižjih slojev in delavcev i. t. d. Naravno je, da so naši sodrugi, ki so bili na shodu, na čelu jim Čobal, glasno ugovarjali. Sodrug Čobal je klerikalnemu junaku naravnost zaklical, da laže in ker je Gostinčar še nadalje trdil neresnice o socialističnih poslancih, je ponovil to. Shod klerikalcev se je korenito ponesrečil. Gostinčar se je hotel maščevati in je po svojem tovarišu Benkoviču vložil tožbo zaradi „razžaljenja časti“. Da bi lažje dosegel svoj namen, je v tožbi trdil, podprt z dobrimi pričami, da ga je Čobal imenoval lažnjivca in mu očital, da vedno laže. Pri okrajni sodnji v Radečah je res imel srečo. Kazenski sodnik je obsodil sodruga Čobala na osem dni poostrenega zavora in na povračilo vseh pravnih stroškov. „Slovenec“ je

vriskal in umazana „Naša Moč“ mu je sekundirala s svojim bevskanjem. Ampak bilo je prezgodaj. Sodrug Čobal se je zoper to drakonično sodbo pritožil po svojem zastopniku drju. Tekavčiču na okrožno sodišče v Novem Mestu in je predlagal zaslišanje cele vrste prič, ki bi lahko pod prisego potrdile, da ni tako govoril, kakor mu je obtožba očitala in posebno ne tako, kakor je kot priča izpovedal državni poslanec dr. Benkovič. Za tisto, kar je rekel, je pa ponudil obširen dokaz resnice po pričah. Pritožil se je pa tudi Gostinčar zaradi prenizke kazni in njegov zastopnik je zahteval, naj se Čobalu osemdnevni zapor še pomnoži. Konec je bil ta: Sodni dvor je po $\frac{3}{4}$ urnem posvetovanju odklonil vse nove dokaze, zavrnil Gostinčarjev priziv, deloma pa ugodil Čobalovemu vzklicu. Sodišče je smatralo kot nedokazano, da bi bil Čobal rabil besedo „lažnjivec“ ter je zrušilo sodbo prve inštanice in obsodilo sodruga Čobala samo na 30 kron globe; obenem ga je oprostilo vseh stroškov druge in polovice stroškov prve inštanice. — Gostinčar je torej s svojo gonjo proti sodrugu Čobalu prav temeljito pogorel in „Slovenec“, ki je s hudobno škodoželjnostno poročal o prvi sodbi, bo lepo razočaran. Gostinčar se je prezgodaj veselil in sedaj pojde za to veselje, ki ga je slana vzela, še nekaj diet po vodi. Naklonil je seveda tudi sodrugu Čobalu nekoliko denarne škode, ampak čutil bo vendar, da je čast, ki si jo išče po tej poti, včasih predraga. No, sodruga Čobala velja 30 kron; ampak če bi Gostinčar poskrbel, da ga državni zbor izroči, bi kot odgovorni urednik njegove „Naše Moči“ doživel, da ne bi veljala niti piškavega oreha.

Nesreča. Ponesrečila se je žena sodruga Božjaka, ko je tresla česplje; padla je z drevesa in si zlomila vrat. Bila je takoj mrtva. Naj ji bode zemlja lahka!

Jeza in strahopetnost klerikalcev. Ako socialisti napravimo shod in ga plakiramo, si ne vedo klerikalci drugače pomagati, kot da potrgajo nekaj lepakov. To je vse njih delo. Da bi prišli na shod z go-

spodom Jernejčkom na čelu, tega si ne upajo Uboge reve!

Zagorje. V soboto, dne 5. t. m. zvečer se je vršil mesečni shod steklarske podružnice. Poročal je sodrug M. Čobal, čegar govor so navzoči burno odobrvali. Omeniti pa moramo, akoravno so steklarji izvrstno organizirani, da je še veliko potreba pri drugih kategorijah steklarne. Tako na primer: kurilci; njih delo je zelo naporno, delavni čas 12 urni in zaslužek slab. Ako bi bili združeni, bi lahko izboljšali svoj položaj. Kurilci, na noge! Svoj čas so bili tudi steklarji neorganizirani; delavni čas je trajal 18—24 ur nepretrgoma, plače so pa bile okrog 40 odstotkov slabše kakor danes. Pred 10 leti so bili tukajšnji steklarji seveda še krščanski socialci. Odprl jim je oči neki kaplan S. . . ., kateri jim je dejal, ako bi on ne bil duhoven, bil bi sam socialist-demokrat. Danes pripoznajo, kaj je moč organizacije. Torej kateri še niste organizirani, pristopite v naša društva!

Jernejček — špecialist za glavobol. Ker našega kaplančka že nočejo ljudje več poslušati (kadar pridiga, se zmerom vrata odpirajo in cerkev prazni), si je dne 6. t. m. vzel za nalogo nekaj o zdravniški praksi pridigovati. Pripovedoval je, če človeka glava boli, ni tega kriv prepil ali želodec, temveč angel varuh, ker je ista oseba premalo klerikalna. Pripovedoval je, da angel nima perut, a vendar leta po zraku, in menda trči ob kako glavo, da ga potem boli, kajne, Jernejček? Govoril je široko, a povedal ni, kako da bi naprosili angelne, da bi ne delali tega, menda hoče biti sam špecialist za glavobol le on. Morda bode kaj neslo.

Pri nas v Zagorju nimamo nikakršnega studenca, vodo si moramo nositi iz Dolenje vasi, tako da poleti sploh ni mogoče imeti sveže vode, ker se ta med potjo segreje. Da bi se temu odpomoglo, bi se že zdavnaj napravil lahko vodovod. Zmerili so že pred leti pot, a sedaj se nič ne sliši o tej stvari. Sicer trdijo eni: pri deželni vladi je, drugi zopet trde drugače. Res pa je, če bi se merodajni faktorji zanimali za vodovod, bi ga že lahko imeli. Mislimo, da bi že bil čas.

Ko je bila letos suša in je kaplanček prirejal procesije za dež, se je tarnalo: „Nič ne bode mrve, nič otave, mleko moramo podražiti.“ — Danes pa če vprašáš po Zagorju kmete, ti morajo pritrditi, da imajo deloma več otave, kakor druga leta. Torej ni vzroka za podraženje mleka. Pozor, delavci!

Brošura „V DOBI KLERIKALIZMA“ je izšla. Cena 40 v.

Iz Tržiča.

Sedež delavskih organizacij v Tržiču je v gostilni g. Sajovica na Bistrici.

V torek, dne 8. septembra je bilo nekoliko lepih sestankov v Tržiču. Govorilo se je v glavnem o delavskih razmerah. Poročevalec je bil sodrug Anton Kristan iz Ljubljane.

Tržiškim sotrpinom priporočamo kar najtopleje, da bero delavske časnike, glavno „Naprej“ in „Rdeči Prapor“. Ta dva lista naj se po Tržiču kar najbolj razširita.

Iz Tržiča. Veselo znamenje je za Tržič in okolico, da se je jelo delavstvo, ki živi v teh lepih gorskih krajih zanimati za svoje trudapolno življenje. Tržič je industrijalni kraj kot malo takih na krasnih slovenskih tleh. Razmere za delavstvo so pa v Tržiču žalostne. Draginja je tudi to delavstvo občutno zadela. Vsaka reč, ki jo mora delavec kupiti, in kupiti mora vse, je dražja. Težek proračun ima delavec na denarsko, to je na oni dan, ko prejme težko prislužene novce; računi in računi kako bi gospodaril, da bi izšel s temi bornimi novci. Zato pa pravim, da je veselo znamenje, da se je tukajšni delavec začel pečati s samim seboj ter se jel zato oklepiti organizacije.

Z Jesenic.

Na Jesenicah imamo gerenta. Slovenski javnosti je itak znano, da že dolgo nimamo župana, ker se ne sporazumejo Nemci z ostalima slovenskima strankama. Na sporazum klerikalcev in liberalcev je bil od deželne vlade imenovan gerentom g. A.

Čebulj, krojač na Jesenicah. Tovarna je sicer najprej protestirala, a kar v naglici protest brzojavno preklicala. Mož je obljubil gotovo kapitalistom koncesijo. Splošno je znan naš gerent kot strasten klerikalca. Njegovo delovanje že občutijo svobodnomisleči ljudje na Jesenicah. Ni davno temu, ko je hotel imeti odstranjen napis, da se prodaja „Rdeči Prapor“ in „Slov. Narod“. Vprašamo: Ali spadajo njemu neljubi napisi tudi v njegov delokrog? Gerent ima svetovalce od vseh strank, po svet pa hodi v župnišče. Za časa njegovega delovanja je ostavil službo obč. tajnik g. L. Humer in kar dva stražnika, ki niso mogli več prenašati njegovega postopanja. Mož misli menda, da je doma med svojimi pomočniki ali učenci. Nekoč je zaukazal stražniku, ko je imel aretirati nekega pijančka (ki pa je bil miren), rekoč: Kar sabljo ven in pa po glavi! Mi mu svetujemo, naj bo bolj miren, in naj stvari, katere mu ne gredo nič mar pusti pri miru. Pa saj pregovor tako pravi: Kdor visoko leta, nizko pade.

Shod. Dne 13. t. m. popoldne se je vršil v dvorani pri Jeleni na Savi zelo lepo obiskan javni shod, na katerem sta govorila državni poslanec sodrug Riese iz Celovca in sodrug Anton Kristan iz Ljubljane. Poročala sta oba oenoletnem delovanju državnega zbora. — Poročilo se je vzelo na znanje z velikim odobravanjem. Sprejel se je na konec še predlog, da gre predsedstvo shoda k g. gerentu vprašati, kaj je z minimalnim cenami mesa. — Sodruga Riese je potem govoril še o bojkotu karteliranega piva in priporočal jeseniškim delavcem, naj bojkotiranega piva sploh ne pijejo. — Dopoldne pa se je vršila važna politična konferenca. Poročal je sodrug Anton Kristan iz Ljubljane.

„Naprej!“ Po Jesenicah in Savi se je naš „Naprej“ že zelo udomačil. Vendar še vse premalo. Apeliramo na somišljenike, da podvoje svojo dosedanjo vnemo ter poskušajo dosedanje število odjemalcev podvojiti. Zlasti sodr. železničarji naj bi šli na delo, ker imajo ravno oni največ priložnosti za podrobno delo! Pa tudi „Rdeči Prapor“

bi bilo potreba še vse drugače razširiti nego je.

Ljubezen do bližnjega. V zadnji številki „Napreja“ smo poročali, kako je neki klerikalec napravil z ženo ubogega delavca, ki je nabirala po planinah maline. K tej notici nam piše nek Blaž Klinar s Planine: „jaz tega nisem storil, prosim, da prekličete, kar ste pisali v notici „ljubezen do bližnjega“, drugače si bom zadoščenja drugje poiskal“. Mi smo prebrali še enkrat celo notico, ali ime kakšnega Blaža Klinarja nismo našli notri. Čudimo se zato, kaj hoče ta mož? Mogoče pa je on „sin najbolj katoliške družine“ na Planini. Če je — potem seve, je bil opravičen k popravku. Prosim našega jeseniškega dopisnika, da stvar še enkrat opiše. — „Naša Laž“ se je čutila tudi poklicana pisati o tej stvari. Piše tako kot je navajena. Zaletava se v „Naprej“, češ, kakšen list je to. Pravi tudi, da je bil tisti, ki je ubogi ženi razmetal maline, liberallec in ne klerikalec. No — bomo videli!

Kovinarji jeseniški! Vsi v organizacijo kovinarjev!

Pred nedavnim časom smo ožigosali naše klerikalce iz kat. doma zaradi grdega obrekovanja soc. dem. delavstva. In kaj so storili na to? Precej drugo soboto je prinesla „Naša moč“ dopis z Jesenic, kjer pravi dobesedno: „Mi potrjujemo še enkrat, kar smo pisali v „Slovenca“ in „Naši Moči“, da je vse resnica“. To je že višek predrzne nesramnosti, ker vendar vse delavstvo ve, da ni resnica o soc. dem. pretepu. Vemo, da se list in dopisnik skrivata pod zaščito poslaniške imunitete, drugače bi jim že pokazali, kje je resnica. Lažnjivci katoliški, kdaj vas bo začelo biti sram.

Vrlega predsednika imajo v kler. strokovnem društvu. On imenitno skrbi za izboljšanje dnevnine, v tovarni, za sebe in svoje tovariše. On kot navaden dninar je zaslužil kar štiri krone na dan pred dvema mesecema. Zdelo pa se je to možu preveč, in hajd k gosp. inženirju se pritožit. Inženir se je začudil in seve takoj ugodil njegovi prošnji. Takoj je odtrgal njemu in še

par tovaršem četrtno zasluženega. Res imenitno delo katoliškega velikana Vebra (tako se namreč piše mož), ki zna imenitno skrbeti v sedanjih časih najhujše draginje za izboljšanje dnevnine ubogih tovariških sužnjevc.

Iz Trbovelj.

V nedeljo, dne 20. t. m., se vrši ob 3. uri popoldan na vrtu g. I. Božiča velik javen ljudski shod z dnevnim redom: I. Volitev volilnih mož v bratovsko skladnico; II. Sklepanje o prvi točki. — Rudarji, delavci trboveljski, mnogo let se je pri bratovski skladnici delalo popolnoma brez smisla, tako da je končno nastal po izkazu matematične bilance primankljaj ob 1,008.000 K, vsled česar se je hotelo brez obzira na službena leta in brez obzira na službo, in to tako pazniku kakor delavcu, za pokritje primanjkljaja od strani rudniške oblasti provizijo skrajšati. Sedanji odlok ministristva očita zopet nepravilnost bilance. — Pridite torej v nedeljo vsi na shod! Nihče naj ne manjka! Po shodu se vrši veselica, na katero se vse delavstvo uljudno vabi.

Plačilno gibanje v trboveljskem farovžu je povzročilo v naši dolini veliko zanimanja. Fajmošter je predložil v zadnjem času židovski rudokopni družbi memorandum za povišanje remuneracije ter se skliceval, da so vse špecerijske stvari dražje in sploh da je neznosna draginja. — Revež ima letno samo le 1000—1200 kron dohodkov in mu je nastala ta draginja neznosna. Opozarjamo vse v tej stroki uslužbene, naj ne bode noben za stavkokaza, in naj nihče ne prevzame službe fajmoštra v trboveljskem farovžu, dokler ni konflikt s trboveljsko rudokopno družbo končan. — Prijateljske liste prosimo, da ponatisnejo to notico.

Poročilo občinske seje z dne 7. septembra t. l. Po prečitaniu zapisnika zadnje seje poroča župan, da se bo na prošnjo občinskega odbora kolodvor v Trbovljah povečal. Poročilo se je vzelo na znanje. — Prošnja gosp. F. Grebenca za podelitev gostilniške koncesije se je na predlog g. dr. Marciusa odklonila. — Sodr. Ign. Sitter predlaga, naj se Filipu Oražnu v Hrastniku z ozirom na veliko družino in istotako gosp. Ant. Močivniku v Gaberskem podeli gostilniška koncesija. Direktor Leiller ugovarja predlogu ter ne pri-

pozna potrebe gostilne v Hrastniku. Predloga sta bila sprejeta. Gosp. Ani Senici v Hrastniku se dovoli prepis gostilniške koncesije. — Na dopis deželnega šolskega sveta se je sklenilo, da se v Hrastniku deška in deklška šola poviša od štiri na pet razredov. Nadalje se je sklenilo, da se bo poučevalo v Hrastniku v II. in III. 4 ure in v IV. in V. razredu pet ur na teden pouk v nemščini, pri telovadbi naj se pa samo nemško poveljuje. — Na prošnjo najemnikov občinskih travnikov in občinskega mlina se je radi velike suše sklenilo, da se mlinarju za tri mesece popolnoma najemnina opusti, vsem drugim najemnikom travnikov pa za 15% najemnina olajša. — Glede občinskih redarjev se je sklenilo, da se Homolaka radi mnogih službenih let še nadalje v službi obdrži, Uršiču pa se služba odpove. Vloga več trboveljskih prebivalcev, naj se trboveljska vas izpremeni v trg, se je na predlog gosp. Roša odstavila iz dnevnega reda. (Opomba: Strah pred trboveljsko rudokopno družbo.) — V občinsko zvezo so bili sprejeti: Keber Janez, Ivanc Alojz, Bauerheim Peter, Bauerheim Pavel, Pečnik Alojz, Grum Jože, Smodič Matevž, Bolte Anton, Laznik Filip, Dernovšek Martin, Janc Martin, Jazbinšek Martin, Flis Alojz, Stermičnik Alojz, Keršič Franc, Cenc Anton, Tratnik Albin, Dolinar Matija, Kreže Jakob, Bartolo Janez; nesprejeti so bili Supan Matevž in Prek Anton.

Prošnja dijaka Čebina za podporo se je odklonila. — Prošnja Hrastničanov za podelitev oziroma nastavljenja občinskega zdravnika v Hrastniku se je odstopila občinskemu svetu. Po rešitvi večmalenkostnih prošenj se je seja zaključila.

Iz idrijskega okraja.

Deželni odbor in idrijski obč. odbor.

10. t. m. je sklical po nalogu dež. odbora idrijski g. župan odbornike na sejo, h kateri so prišli tudi 4 odposlanci dež. odbora pod vodstvom drž. posl. in namestnika dež. odb. Jakliča. G. Jaklič je prebral v seji kratek pregled sporne stvari, g. župan je sporočil vzroke svojemu postopanju. Med drugim je povedal, da je g. dež. posl. Gangl bil pri dr. Šušteršiču, ki je referent dež. odbora in ki mu je rekel, da je za prezidavo spodnjega dela obč. hiše 507 v Idriji. Na to Gangljevo sporočilo je župan prezidavo nadaljeval. Sodrug Anton Kristan, ki je bil ta dan slučajno v Idriji, se je kot ravnatelj občnega kons. društva, ki ima virilno pravo v občini, udeležil te seje in je predlagal, naj se pokliče dež. posl. Gangla v to sejo, da razloži celo zadevo. Predlog se je odobril, in g. Gangla se je poklicalo, ki je nato

obraziložil svojo intervencijo pri dr. Šušteršiču in glavarju Šukljetu. Sodr. A. Kristan jo na to predlagal, naj se Gangljeva izjava protokolira in seja prekine toliko časa, dokler se zadeva med Šušteršičem in Gangljem ne pojasni. Po odobritvi notar Peganovega predloga, da se obč. odbor izjavlja solidarnim s postopanjem g. župana, se vsprejme predlog sodr. A. Kristana in seja prekine. — Po seji je bil ves trg poln ljudstva, ki je živahno razpravljalo razmerje dež. odbora k idr. obč. odboru. Klerikalci so med ljudi razposlali par provokaterjev, ki so bili na kratko odpravljeni. — Upati pa je sedaj, da bo zadeva vendar že rešena!

O slanini še niso dobili odborniki bratovske skladnice nobenega odgovora na svoja vprašanja. Klerikalci na dan! Mi čakamo.

„Naprej!“ Priporočamo vsem somišljenikom, da širijo naše glasilo „Naprej“ povsod, kamor pridejo!

„Strankarski davek“ pobira sedaj (dokler ne ozdravi težko oboleli blagajnik I. Kogej) sodr. Ivan Stravs.

Tifus v Idriji. Več slučajev te težke bolezni se je opazilo ta mesec v našem mestu. Upati pa je, da ne bo nobene nevarnosti in da ti slučajni ostanejo brez daljših tovaršev.

„Občno konsumno društvo v Idriji“ se prav lepo razvija. Priporočamo vsem, naj vse svoje potrebščine nabavljajo edino v konsumnem društvu. Svoji k svojim! Delavec k delavcu!

„Slovenec“ se laže, da so idrijski liberalci povabili sodr. Antona Kristana na občinsko sejo dne 10. t. m. Vsakdo ve v Idriji, da je bilo že pred 14. dnevi v seji kons. društva sklenjeno, da bo 10. in 11. sept. v kons. društvu inventura ob navzočnosti ravnatelja sodr. Kristana. — No, lažnjivec mora lagati!!

Socialisti so krivi. Kar se zgodi med klerikalci takega, da ne morejo prikriti, so gotovo provzročili socialisti. Zgodil se je namreč v našem mestu slučaj, ki dokazuje, da so tudi klerikalci ljudje; imajo pa le dobro voljo, meso pa je slabo in še veliko slabše kot pri socialistih, katerim vedno

očitajo v svojih umazanih listih „Slovenca“, „Domoljubu“, „Naši Moči“ i. t. d., da so za svobodno ljubezen, ločitev zakona in podobno. Neki klerikalni govornik, ki je pri vsaki priložnosti na shodih in povsod zabavljal proti socialistom, je hotel namreč uživati pri neki služkinji siloma tisto, kar je po katoliških načelih tako grozno kaznjivo na tem in na onem svetu. Prisiljena ljubezen, kakor se čuje, se mu ni popolnoma posrečila. S stvarjo ima opraviti državno pravdnništvo. Čudimo se le temu, da trdi celo njegova žena, da je socialistična stranka tega kriva. Povemo ji pa, da vse priče, ako so poštene, morajo govoriti resnico pri zaslišanju, pa naj bodo te ali one stranke, torej kar se je zgodilo, tega niso krivi socialisti, pač pa obdolženec sam. Seveda je ponavadi tako, da bi se klerikalci tudi najstrastnejšega pristaša v takem slučaju, ako ne morejo prikriti vsega, najrajši iznebili, ali pa molčijo kot grob. Pravijo že, da ni več njih pristaš ali pa da se mu je zmešalo. Radovedni smo, kaj neki pravijo njegovi govorniški kolegi Arko, Osvald, Kavčič et compania bella.

Naš mestni zastop je že naredil cele kupe sklepov za napravo javnih stranišč, javnega občinskega perišča in podobnih stvari. Vse ostane pa seve le na papirju; treba bode res pri naši občini več resnosti za izvrševanje narejenih sklepov. Pred vsakim zadržkom se ne sme obstati kot da bi bil nepremosten.

Nikavo so že merili od dež. vlade poslani inženirji. Kdaj pričnejo s kakim delom za regulacijo te nesnažne grape, se ne ve.

Slavnost je priredilo veteransko društvo dne 8. t. m. bivšim vojakom iz leta 1848 do 1878. Slavnost je bila prava klerikalna priredba. Načelnik društva g. Kos je bil ponosen nad tako udanostjo in zaupnostjo klerikalcem in njegovi osebi, seveda ne zastonj. Dobil je menda za svoje zasluge kot poveljnik od veterancev par drugih daril. Ubogi starčki pa, ki so bili isti dan pijani spominov, da so smeli biti nekdanj sužnji militarizma, pa bodo zopet morali stradati za prestane krivice, ki so jih uživali kot

vojaki po raznih bojiščih za nenasitni militarizem.

Iz Sp. Idrije. Veselice so pri nas na dnevnem redu, skoraj bi človek mislil, da ni v naši vasi drugega vprašanja, nego kdaj bo zopet veselica. Ako puste naši za veselice prevneti gasilci kako nedeljo prosto, porabijo jo takoj bodisi, klerikalci, sokoli, veteranci ali pa vsi skupaj. Posebno navdušenje pa je bilo za veselico veterancev in drugih bivših vojakov, ki so 13. t. m. obhajali spomine na tiste srečne dni, ki so jih prestradali v srečnem vojaškem stanu. Navdušenje je še zdaj tako, da se je bati, da bi nekateri od samega navdušenja ne popustili družine in lepe naše slovenske dežele ter brez poklica popihali nazaj v srečno deželo Bosno, v koji se cedi pod avstrijsko upravo med in mleko.

Rudarjem, mladim in starim, po Idriji in okolici svetujemo, naj se še zvestejše oklenejo svoje rudarske organizacije nego so se je dozdej. Bližajo se časi, ko bo tega najbolj potreba!

Čuki nimajo sreče. Komaj so se vgnedili v naši vasi pod poveljstvom kaplana Mraka, že skuša študent Vončina vzgojiti sokoliče, ki naj bi pohrustali to mlado črno zalego ponočnih ptičev. Videli bomo, kako se bodo mladiči teh tako koristnih ptičjih vrst spogledovali.

Čuki v Kanomlji. Naši klerikalci prav pridno posnemajo liberalce. Vsaka firma jim pride prav za agitatorične namene. 30. p. rečenega meseca so priredili pod firmo katoliških telovadcev veselico pri Močniku v Srednji Kanomlji. Dekan Arko je zopet farbal uboge Kanomljce, kako ljudska da je njegova stranka, vse druge pa so sleparske stranke, katerim ljudje v Kanomlji le še preradi verujejo. Prorokoval je, kako potrebni so čuki, da bode imela S. L. S. v bodoče tudi nekaj mladine, ne samo stare ljudi. Značilno je, da imajo Arko, Osvald i. t. d. le tam korajžo prirejati take govore in kvasiti stvari, za koje bi se v drugih krajih živ krst bi zmenil. Verujemo pa, da g. Miha hladi s kmečko nevednostjo jezo nad tistimi, ki so mu izpulili nekdanji tako težko pri-

dobljeni mandat za deželni zbor, za kateri pa že sedaj zopet pod raznimi firmami agitira po naši okolici. Bomo videli, kakšen bo uspeh?

Iz Hrastnika.

Pozor, rudarji! Gostilničarka Katarina Vidmayer je v vsakem oziru priporočljiva gostilničarka. Napram stalnim gostom si dovoljuje razne šale, ki so tuptam precej grobe. Ko pa jej vračajo milo za drago, se maščuje potem nad njimi. Rudarja M. B. je šla tožit za izrečeno šalo; fant je bil tudi obsojen. Priporočamo vsem, naj se raje take gostilne ognejo, kolikor daleč morejo.

V Hrastniku bi bilo želeti, da bi se rudarska organizacija vse bolj razvijala nego se razvija. Tudi bi bilo velike koristi, če bi se hrastniški rudarji malo bolj pobrigali, da bi konsumno društvo, v katerem sedaj neomejeno gospodari g. Koželj, pristopilo k „Osrednji zvezi kons. društev avstrijskih“. Čuje se iz gotovih krogov različne govorce. Pozor, člani tega društva, da ne bo prepozno! Stran z brezbriznostjo, ki se vedno kruto maščuje!

S Štajerskega.

Celje. Ne malo začudenja je provzročilo, ko so v ponedeljek 30. avgusta popoldan orožniki izročili tukajšnjemu okrajnemu sodišču človeka, oblečenega v duhovsko obleko. Sodišče sicer prikriva celo stvar, toda kljub temu se je doznalo, da je dotičnik lemenatar in da se zove Oskar Szeghy. Arretirati ga je dalo okr. sodišče v Brežicah, ker je na sumu hudodelstva goljufije ter ga, kakor že omenjeno, izročilo tukajšnji sodnji. Vsekakor upapoln cvet!

Kašelj.

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko »Tri jelke«. — Zaloga pri

Danielu Pircu, lekarnarju v Idriji.

OTVORITVENO NAZNAVILLO.

P. n. občinstvu in delavskim organizacijam naznavilam najljubdeje, da sem

prevzela

gostilno

na ‚Perlesovi pristavi‘, Ljubljana

Resljeva cesta števil. 22.

Točila bodem pristna dolenska vina iz znanih kleti gospoda Alojzija Zajca in Perlesovo pivo vrček po 20 vin.

Postregla bodem tudi vsaki čas s svežo, mrzlo in gorke kuhinjo po primernih, draginji odgovarjajočih cenah.

Na razpolago imam na novo opravljeno zimsko kegljišče, vse slovenske delavske časopise in klubove lokale za manjše sestanke.

Nadejaje se obilnega obiska, se priporočam z odličnim spoštovanjem

Marlja Petrič
restavraterka.

VALENTIN LAPAJNE
v Idriji (pred šolo)

priporoča

žaluzije

in rolete

= za okna. =